Апстракт

Воспитанието и образованито се интенционална оппттествена дејност и основен сегмент од воспитно образовната работа за изучување, усвојување и надградба на човековото научно и културно наследство и за изнаоѓење на нови перспективи за подготовка на младата генерација за соочување со општествено економските и техничко технолошките предизвици и потреби воспитно образовната дејност се реализира според однапред донесен општетствен документ, наставен план и наставна програма- курикулум.

Курикулумот е синоним на наставната програмата е педагошки документ во кој се планираат целосно сите елементи за учење во една образовна и воспитна институција: интеракцијата на ученикот со наставните содржини и наставните ресурси, очекуваните резултати на учењето - цели на учење, содржини, технологии и средини за учење, ситуации, стратегии и евалуација на постигнатите резултати во учењето.

За реализација на целите како основна компонента на националниот курикулум на Р. Македонија во основното образование покрај формалниот - официјалниот курикулум, значително влијание има и неформалниот - скриениот курикулум кој се однесува на учење на ставови, норми, верување, вредности, претпоставки, идеи, ненамерни или намерни вредности изразени низ различни форми и средства со кои ученикот непланирано и непрограмирано е во интеракција во училиштето или надвор од него.

За да се осознае колку одредени сегменти од неофицијалниот - скриениот курикулум ги поддржуват целите на основното образование во националниот курикулум се спроведуваше истражување во кое беше опфатен примерок од популација на ученици, наставници и стручни работници во основното образование од градска, приградска и рурална средина од различна етнички припадност.

При интерпретација на прибраните емпириски податоци низ анкетниот прашалник, констатиравме дека со значајна контингенција на одговорите на учениците, наставниците и стручните работници, посочените варијабли од скриениот курикулум се *многу значајни* за поддршка и реализација на целите на националниот курикулум, но *не се присутни во целост* посочените сегменти во педагошката практика, што посочуива на потребата на давање на соодветно време и простор на вредностите од неофицијалниот - скриениот курикулум при реализација на националниот курикулум во основното образование зошто што станува збор за вредности кои рефлектираат перспектива за генерациите.

Abstract

The young generation to face the socio – economic and technical challenges and technological needs and it is implemented according to the curriculum.

The curriculum is synonymous with the teaching program. It is a pedagogical project in which fully intend to learn all the elements in an educational institution, planed interaction with the student's curriculum and resources, outcomes of learning – learning objectives, content, technology and learning environments, situations, strategies and evaluation of the results that are achieve.

To realize the goals as the basic component of the national curriculum of the Republic of Macedonia in primary education beside the formal – official curriculum a significant impact also has the informal – hidden curriculum. It consists in the learning of attitudes, norms, beliefs, values, assumptions, ideas, intentional and unintentional values expressed through different forms and means with whom the student unplanned and unprogrammed is interacting with the school or outside of it.

In order to find out how certain segments of the informal – hidden curriculum that supports the goals of primary education in national curriculum, a research was conducted which included students, teachers and professional associates in primary education in urban, suburban and rural environment and different ethnic affiliation.

The interpretation of the empirical data collected through the questionnaire stated that a significant contingency of the responses of students, teachers and professional associates of the above mentioned variables, hidden curriculum is very important for the maintenance and realization of the objectives of the national curriculum, but not fully presented in the identified segments in pedagogical practice that points to the need to give adequate time and space values to the informal – hidden curriculum in the national curriculum in primary education because they are values that reflect to the perspective of the future generations.